

Lovforslag nr. L 56. Fremsat den 3. november 1993 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand m.v.

(Ændring af forældrebetalingreglerne for private pasningsordninger for børn m.v.)

§ 1

I lov om social bistand, jfr. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, som senest ændret ved lov nr. 501 af 30. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. § 70, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Pasningsordninger efter stk. 1 er ikke omfattet af § 73, stk. 3 og 4.«

2. § 70, stk. 3, ophæves.

3. I § 73, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »samme type i kommunen«: », dog beregnes betalingen

for ophold i ordninger efter § 70 på grundlag af udgifterne ved driften af den enkelte ordning«.

§ 2

I lov nr. 277 af 2. maj 1990 om ændring af lov om social bistand som ændret ved lov nr. 350 af 9. juni 1993 ophæves § 2, stk. 2.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 70, stk. 2, og § 73, stk. 1, i lov om social bistand som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1 og 3 finder anvendelse for aftaler om tilskud til private pasningsordninger for børn, som indgås efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Dette lovforslag indeholder forslag om:

- 1) Ændring af reglerne om fastsættelse af forældrebetalingen for børns ophold i private pasningsordninger for børn efter bistanndslovens § 70.
- 2) Ophævelse af kommunernes forpligtelse til at underrette Socialministeriet om private pasningsordninger for børn, inden der gives tilskud.
- 3) Ophævelse af revisionsbestemmelsen til bistanndslovens § 70 om private pasningsordninger for børn.

Baggrund for lovforslaget

Ved lov nr. 277 af 2. maj 1990 (L 61 1989-90) om ændring af bistanndsloven fik kommunalbestyrelserne mulighed for at yde et tilskud pr. barn til private pasningsordninger for børn – »puljeordninger«.

Under hensyn til at der var tale om en nydannelse inden for dagtilbudsområdet, blev der indsat en revisionsbestemmelse, hvorefter socialministeren inden udgangen af folketingsåret 1992-93 skulle fremsætte forslag om revision af reglerne om private pasningsordninger. Kommunalbestyrelserne blev i § 70, stk. 3, pålagt at underrette Socialministeriet om sådanne pasningsordninger, inden der gives tilskud, med henblik på at Socialministeriet kunne følge udviklingen. Med lovforslag L 235 (1992-93) om ændring af bistanndsloven m.v. blev lovrevisionen udsat til folketingsåret 1993-94 med henblik på en nærmere vurdering af behovet for ændringer i reglerne om private pasningsordninger set på baggrund af de foreliggende undersøgelser af ordningerne.

Lovens ordning

Med indførelse af private pasningsordninger – puljeordninger – kan kommunerne løse deres forpligtelse efter bistanndslovens § 69 til at sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud for børn og unge gennem tre organisationsformer: kommunale dagtilbud (dagpleje og daginstitutioner), driftsoverenskomst med selvejende daginstitutioner samt til-

skud til private pasningsordninger, der baseres på en aftale mellem kommunen og en privat aftalepartner.

Formålet med ordningen er dels at skabe yderligere fleksibilitet for kommunerne med hensyn til sammensætningen af dagtilbud, dels at give forældre og andre bedre betingelser for på egne præmisser at løse børns behov for dagtilbud.

Socialministeriets cirkulære nr. 203 af 26. oktober 1990 om dagtilbud for børn og unge efter bistanndsloven fastsætter i kapitel 4 og 5 nærmere regler om puljeordninger.

Udviklingen i de etablerede puljeordninger

Socialministeriet har fulgt udviklingen inden for puljeordningerne gennem de underretninger, som kommunerne efter § 70, stk. 3, indsender til Socialministeriet. Socialministeriet har desuden i september 1992 gennemført en spørgeskemaundersøgelse i de kommuner, som har givet underretning om etablering af puljeordninger.

Socialministeriet har pr. september 1993 fået underretning fra 78 kommuner om knap 170 aftaler om tilskud til puljeordninger efter bistanndslovens § 70 omfattende godt 3.700 børn. Det relativt største antal puljeordninger er etableret i landkommuner vest for Storebælt. Der er flest pladser for 3-6 årige og 7-10 årige. Ordningerne er meget forskellige m.h.t. aldersgrænser for tilbuddene. I mange ordninger er der mulighed for indskrivning i moduler/deltid.

Puljeordningerne dækker et bredt spekter af ordninger. Nogle ordninger er oprettet ud fra et særligt idegrundlag, f.eks. Rudolf Steiner børnehaver, andre med et særligt hovedformål, f.eks. ordninger specielt for børn af flygtninge. Mange ordninger er oprettet på forældreinitiativ i mindre lokalområder.

Helhedsindtrykket af udviklingen inden for puljeordninger er, at det har været muligt at etablere et bredt spekter af forskelligartede ordninger, at puljeordninger giver et godt supplement til de mere traditionelle dagtilbud, samt at de nuværende rammer for ordningerne giver et hensigtsmæssigt råderum for kommuner og private initiativtagere for at kunne indgå aftaler om tilskud til etablering af puljeordninger.

Det foreslås derfor, at ordningen videreføres. Det forudsættes fortsat, at puljeordninger udgør et supplement til andre dagtilbud i kommunen, at etablering af puljeordninger beror på ønsker fra forældre-kredse eller andre med henblik på at imødekomme forældrenes behov for dagtilbud, samt at aftalerne indgås under iagttagelse af de bestemmelser, der er fastsat i Socialministeriets cirkulære om dagtilbud for børn og unge efter bilstandsloven.

Det kommunale tilskud pr. barn varierer meget. Nogle kommuner støtter puljeordningerne ud over det aftalte tilskud, f.eks. ved at stille lokaler helt eller delvist vederlagsfrit til rådighed, ved at varetage en del af de administrative opgaver eller yde etablerings- eller vedligeholdelsestilskud.

I ca. 25 pct. af ordningerne deltager forældrene i arbejdet i puljeordningerne – hovedsageligt i det praktiske arbejde, men der er også en del ordninger, hvor forældrene deltager i det direkte arbejde med børnene.

Reglerne om fripladsberegning og søskenderabat, jfr. bilstandslovens 73, stk. 2, gælder også for puljeordninger. Herudover er puljeordninger ikke omfattet af betalingsbestemmelserne i § 73. Efter de gældende bestemmelser, jfr. § 70, stk. 2, gælder der et maksimum for forældrebetalingen for puljeordninger, således at den ikke kan overstige 30 pct. af udgifterne i tilsvarende kommunale pasningstilbud.

Ved fastsættelsen af forældrebetalingen for puljeordninger kan ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse indgå i beregningsgrundlaget, hvilket ikke er tilfældet ved fastsættelse af forældrebetalingen for almindelige dagtilbud.

Omkring halvdelen af forældre med børn i puljeordninger betaler således mere end 30 pct. af den enkelte ordnings driftsudgifter. I gennemsnit betalte forældrene i 1992 38 pct. af driftsudgifterne. Der var dog store forskelle afhængig af ordningernes karakter. Især for dagplejelignende ordninger betalte forældrene en høj andel (i gennemsnit 47 pct.).

Der foreslås derfor en ændring af forældrebetalingsreglen for puljeordninger med det sigte, at ligestille forældre, som benytter puljeordninger, med forældre, som benytter andre former for dagtilbud med hensyn til fastsættelse af den maksimale betalingsandel. Der vil fortsat være mulighed for, at betalingen kan være mindre end de 30 pct. af driftsudgifterne.

Den ændrede forældrebetalingsregel foreslås alene at skulle have virkning for aftaler om puljeordninger, der indgås efter lovens ikrafttræden. Allerede indgåede aftaler, som bygger på det nuværende regelsæt, berøres således ikke af ændringen. Begge

parter har dog mulighed for at tage aftalen op til nyvurdering.

Endelig foreslås det, at kommunernes underrettingspligt iflg. bilstandslovens § 70, stk. 3, ophæves. Socialministeriet vil fortsat have mulighed for at følge udviklingen, bl.a. gennem de årlige ressourceopgørelser fra Danmarks Statistik.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 3.

Efter de gældende regler er private pasningsordninger for børn, »puljeordninger«, efter § 70 ikke omfattet af bestemmelserne i § 73, stk. 1, om forældrebetaling for ophold i dagtilbud, som fastsætter, at forældrene maksimalt betaler for ophold i dagtilbud med 30 pct. af udgifterne ved opholdet, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

For puljeordninger kan forældrebetalingen jfr. § 70, stk. 2, ikke overstige 30 pct. af udgifterne i tilsvarende kommunale pasningstilbud.

Med de foreslåede ændringer vil nye aftaler om tilskud til puljeordninger være omfattet af § 73, stk. 1, og forældre, som benytter puljeordninger, ligestilles hermed med forældre, som benytter et traditionelt dagtilbud i kommunen m.h.t. hvor høj en andel af driftsudgifterne i det enkelte dagtilbud, man kan komme til at betale. For nye aftaler betyder ændringen således, at forældrene maksimalt kan komme til at betale 30 pct. af den enkelte ordnings driftsudgifter, samt at der ved fastsættelse af betalingen ses bort fra ejendomsudgifter og udgifter til husleje og vedligeholdelse.

Puljeordninger foreslås fortsat holdt uden for bestemmelsen om, at forældrebetalingen kan fastsættes p.g.a. gennemsnitlige udgifter ved driften af institutioner af samme type i kommunen. I puljeordninger, hvor det forudsættes at forældre eller andre initiativtagere har den udførende kraft, herunder definerer indholdet og tilrettelæggelsen af ordningen, vil ordningerne normalt være så forskellige, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at kunne fastsætte forældrebetalingen på grundlag af gennemsnitsudgifter for ordningerne.

Til nr. 2.

Bestemmelsen om kommunernes pligt til at underrette Socialministeriet foreslås ophævet, idet der ikke længere er behov for, at Socialministeriet følger udviklingen gennem særlige underretninger fra kommunerne. Bestemmelsen blev i sin tid primært indsat med henblik på revisionen af § 70.

Til § 2

Forslaget medfører, at reglerne om private pasningsordninger for børn gøres permanente.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jfr. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, som senest ændret ved lov nr. 501 af 30. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. § 70, stk. 2, affattes således:

Stk. 2. »Pasningsordninger efter stk. 1 er ikke omfattet af § 73, stk. 3 og 4.«

2. § 70, stk. 3, ophæves.

§ 70. Kommunalbestyrelsen kan til private pasningsordninger for børn yde et tilskud pr. barn.

Stk. 2. Pasningsordninger efter stk. 1 er ikke omfattet af § 73, stk. 1, 3 og 4, dog kan forældrebetalingen ikke overstige 35 pct. af udgifterne i tilsvarende kommunale pasningstilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen underretter Socialstyrelsen om pasningsordninger, inden der gives tilskud efter stk. 1.

3. I § 73, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »samme type i kommunen«: », dog beregnes betalingen for ophold i ordninger efter § 70 på grundlag af udgifterne ved driften af den enkelte ordning«.

§ 73. Børnenes forældre betaler for opholdet med et beløb, der svarer til 30 pct. af udgifterne ved ophold i institutionen, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse, jfr. dog stk. 2. Kommunalbestyrelsen afgør, om betalingen skal beregnes på grundlag af udgifterne ved driften af den enkelte institution eller på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved driften af institutioner af samme type i kommunen.

§ 2

I lov nr. 277 af 2. maj 1990 om ændring af lov om social bistand som ændret ved lov nr. 350 af 9. juni 1993 ophæves § 2, stk. 2.

§ 2. ---

Stk. 2. Socialministeren fremsætter forslag for Folketinget om revision af bistandslovens § 70 inden udgangen af folketingsåret 1993-94.